Ympäristöministeriö/ilmastoyksikkö
Marjo Nummelin, neuvotteleva virkamies
Muistio, 19.2.2018

Eduskunta, ympäristövaliokunta; kuuleminen 21.2.2018

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi päästönormien asettamisesta uusille henkilö- ja pakettiautoile osana yhteisön kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja asetuksen 715/2007 muuttamiseksi, COM (2017) 676 final

EU:n tavoitteena osana Pariisin ilmastosopimusta on vähentää kasvihuonekaasupäästöjään vähintään – 40 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi komissio antoi ns. 2030-ilmastopaketin osana ehdotuksen jäsenvaltioiden päästövähennysvelvoitteista päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla eli ns. taakanjakosektorilla. Neuvottelut taakanjaosta saatiin päätökseen kolmikanta-neuvotteluissa joulukuussa 2017, ja asetus on tarkoitus hyväksyä lopullisesti Euroopan parlamentissa helmikuussa 2018 ja tämän jälkeen ministerineuvostossa. EU:n yhteinen päästövähennystavoite taakanjakosektorilla on – 30 % vuoden 2005 tasoon verrattuna; Suomea koskeva päästövähennysvelvoite on – 39 % vuoden 2005 päästötasosta. Osana asetusta hyväksyttiin myös eräitä joustomekanismeja, joiden avulla velvoite voidaan saavuttaa kustannustehokkaammin.

Suomen päästövähennysvelvoite on tiukka ja sen saavuttamiseksi tarvitaan toimia kaikilla taakanjakosektoriin kuuluvilla toimialoilla. Liikenne on merkittävin taakanjaon piiriin kuuluva sektori niin Suomessa kuin koko EU:n tasolla. Liikennesektori vastaa n. 40%:sta taakanjakosektorin päästöistä Suomessa. Tämän vuoksi ympäristöministeriö katsoo olevan erittäin tärkeää, että liikenteen päästöjä voidaan vähentää erilaisin kustannustehokkain toimin sekä EU-tasolla että kansallisesti. Ympäristöministeriö myös pitää tärkeänä, että ehdotus tuo oheishyötynä parannusta ilmanlaatuun.

Nyt ehdotetulla asetuksella muutetaan henkilöautojen valmistusta ja valmistajakohtaisia, keskimääräisiä CO2-päästöjä koskevaa EU:n asetus N:o 715/2007. Asetuksen myötä henkilöajoneuvojen ja pakettiautojen päästörajoja on tiukennettu asteittain ja vuonna 2020 uusien henkilöajoneuvojen keskimääräiset ominaispäästöt saavat olla 95 g/km ja pakettiautojen 147g/km.

Nyt annettu ehdotus sisältää tavoitteet vuodelle 2025 ja vuodelle 2030 siten että raja-arvoja kiristettäisiin vuonna 15% ja vuonna 2030 30% verrattuna aiemmin asetettuihin vuoden 2020 raja-arvoihin. Ympäristöministeriön mielestä on kannatettavaa, että myös vuodelle 2025 on asetettu tavoite, jotta autoteollisuudelle annetaan kannustimia investointeihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ja jotta edesautetaan jäsenmaita saavuttamaan kansalliset 2030 päästövähennysvelvoitteet. Ympäristöministeriö myös katsoo, että mikäli neuvotteluissa nousee esiin esitystä korkeammat tavoitteet, tulisi myös Suomen harkita näiden tukemista, koska näin voitaisiin aikaansaada kustannustehokkaalla tavalla lisää kansallisesti tarvittavia liikenteen päästövähennyksiä.

Ympäristöministeriö pitää myös tarkoituksenmukaisena, että ehdotuksessa tavoitteet on esitetty prosentuaalisina eikä numeerisina, koska päästöjen mittaustapaa ollaan parhaillaan muuttamassa. On kuitenkin tärkeä huolehtia siitä, että mittaustavan muutos ei missään tilanteessa vaikuta siten, että päästötavoitteet voisivat heikentyä.

Taakanjakosektorin tavoitteen saavuttamiseksi mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla ympäristöministeriö katsoo, että myös kunnianhimoiset raskaiden ajoneuvojen C02-päästöjä koskevat päästörajat tulisi asettaa mahdollisimman pikaisesti. Tämän lisäksi liikenteen päästöjen vähentämiseksi tarvitaan kokonaisvaltaisia suunnitelmia ja laajaa keinovalikoimaa, johon kuuluvat erilaiset tehokkaat liikennejärjestelyt sekä sellaisten uusiutuvien energialähteiden (biopolttoaineet, sähköistäminen) käyttö, joilla voidaan korvata fossiilisia liikennepolttoaineita.